

Земље западног Балкана требало би да уђу у Европску унију, али путем новог, поступног процеса прикључивања у седам етапа, предложила је Француска.

Париз је прошлога месеца блокирао отварање приступних преговора с Албанијом и Северном Македонијом, тврдећи да ЕУ претходно треба да реформише методологију проширења.

Сада је изашао с нешто конкретнијим идејама како би тај процес требало да изгледа, а које се свде на поступно укључивање земаља кандидаткиња пре него што постану пуноправне чланице.

Француска је осталим земљама чланицама упутила неформални документ на шест страница који би требало да послужи као подлога за расправу у институцијама Уније.

Прва расправа би се могла да се одржи већ у уторак у Бриселу на састанку Савеза за опште послове, а нова Комисија би у јануару могла да објави нешто детаљније предлоге.

Према том документу, на који се позива ЕУобсервер, специјализовани портал за европске теме, нови процес приступања одвијао би се поступно, у седам корака.

Преговори о приступању водили су се и још се увек воде тако да земља кандидаткиња мора да усвоји комплетно европско законодавство подељено у 35 поглавља.

Преговори се свде на дефинисање рокова и начина када ће и како земља кандидаткиња преузети европско законодавство и како ће га спроводити да би се трансформирала и постала способна да преузме обвезе које са собом носи чланство у ЕУ.

Када се преговори заврше, потписује се уговор о приступању и кандидаткиња постаје пуноправна чланица након што се уговор ратификује у свим земљама чланицама.

Француска сада предлаже да се то промени тако што би се земља кандидаткиња поступно укључивала у ЕУ док не постане пуноправна чланица.

Према том приступу, процес приступања поделио би се у седам корака и након свакога од њих, кандидаткиња би била укључена у одређене политике и програме.

Прва етапа су владавина права и темељна права, друга образовање и истраживање, трећа рад и социјална питања, четврта финансијски послови, пета јединствено тржиште, пољопривреда и рибарство, шеста спољни послови и седма "остало".

Тако би на пример, земља кандидаткиња када спроведе све реформе предвиђене у првој етапи, могла да учествује у раду Еуроцаста и Еуропола.

Еуроцаст је агенција ЕУ која подржава правосудну координацију и сарадњу националних тела у борби против тероризма и тешког организованог криминала који утичу на више држава чланица ЕУ, а Еуропол је тело надлежно за полицијску сарадњу у

борби против тешког међународног криминала и тероризма.

Слично би, након што савлада пету етапу, земља кандидаткиња добила приступ структурним фондовима из којих се финансирају сиромашније земље чланице како би се приближиле развојном нивоу богатијих чланица.

"Завршетак преговора у свакој етапи отвара могућност земљи кандидаткињи да учествује у одговарајућим програмима ЕУ, повезаним с релевантним секторским политикама и тамо где је то примерено могла би да користи одређена циљана финансијска средства", пише француском документу, а коначни циљ целог процеса је пуноправно чланство.

У предлогу стоји да шест земаља западног Балкана имају неупитну европску перспективу, док се Турска, с којом су преговори отворени али су већ дуже време у застоју, уопште не спомиње.

Париз предлаже да ће се дефинисати прецизни критеријуми за прелазак у сваку следећу етапу и да ће се испуњавање критеријума строго пратити и проверавати. Такође се предвиђа и реверзибилност процеса, што значи да земља може бити враћена у претходну етапу ако се покаже да не испуњава своје обвезе.

Ако предлог наиђе на добар пријем, Европска комисија би могла изаћи са законодавним предлозима за реформу процеса приступања већ у јануару следеће године. Постигну ли земље чланице сагласност, реформа би се могла усвојити до самита ЕУ и Западног Балкана у мају 2020. у Загребу, наводи се у документу.

За реформу приступног процеса потребна је сагласност свих земаља чланица и питање је како ће на крају изгледати нови приступ.

Идеја о тзв. "секторским интеграцијама" није нова и раније су кружиле идеје да се процес приступања учини видљивијим у земљама које преговорају, тако да им се на пример отворе структурни фондови, уместо да им се помаже кроз претприступне

фондове који су знатно скромнији.

Међутим, за то би требало да постану део јединственог тржишта, што се не чини брзо остваривим јер ниједна од земаља Западног Балкана нема оцену да има "функционалну тржишну привреду" која се може носити с конкурентским притиском из ЕУ.

У сваком случају, чини се да би овако замишљен нови приступ, буде ли прихваћен, могао још додатно да успори, ионако спор и дуг процес приступања.

(Н1)